

Bror Österman

En av håltagningsbranschens mest betydande personer, Bror Österman har lämnat oss i stor saknad. Bror avled den 20 februari i en ålder av 85 år. Han var rörmokaren som blev håltagare och sedan tillverkare. I slutet av 1960-talet startade bror Hålmetoder. Han var den person som gjorde en ny och okänd bransch känd genom sitt initiativ att ta kontakt med polisen vid Norrmalmstorgsdramat augusti 1973.

Det var Hålmetoder som skötte första delen av borrhningen som polisen sedan slutförde med Bror som instruktör. Man kan väl säga att Bror är en av de få ärliga personer som fått sitt verktyg (borrkronan) utställt på Polismuseet. Strax efter Norrmalmsdramat såldes Hålmetoder till Stabilator. Efter försäljningen startade han Ess-Diam, ett företag som i början enbart tillverkade diamantborrkronor. Genom samarbete med Dimas, som var maskintillverkare, hade Ess-Diam ett komplett utbud för håltagare. Då Dimas själva började tillverka borrkronor köpte Ess-Diam företaget Elen som tillverkade maskinutrustningar. Samtidigt inleddes ett samarbete med Olssons Diamantverktyg på klingsidan. I början av 1980-talet började man tillverka egna klingor. 1985 då Bror fyllde 60 år sålde han Ess-Diam och bildade ett nytt företag Bror Österman AB som ägnade sig åt att färdigställa Zorron (svärdsågen) och marknadsföra den.

Bland Brors uppfinningar kan nämnas: Hårdmetallborr för tegel och träborrning. Baksugen för att suga vatten och damm upp genom borrkronan. Vattenuppsamlaren för takborrning. Zorron (svärdsågen). Vad många inte vet är att Bror även var med och tog fram den första hydraulsågen i slutet på 1970-talet. Dessutom var det Bror tillsammans med Mats Johansson tog fram klingorna till det som senare blev ringsågen.

Branschens stamträd

Jag brukar hävda att håltagningsbranschen har två stamträd när det gäller oss entreprenörer. Den ena är Terratest som ägdes av Atlas Copco och den andra är Bror Österman genom Hålmetoder och Ess-Borr. Många av dagens entreprenörer har fått sin utbildning i Hålmetoder eller fått hjälp, stöttning och coaching av Bror som ägare till Ess-Diam. Många av oss äldre företag som startades på 1970 och 1980-talet har haft Bror som mentor t.ex. av de som fortfarande finns kvar: Södertälje Borrteknik, Disab Håltagning AB, Diamantteknik, PP-såg och Borr samt SHC.

Bror var den stora gentlemannen som alla kände. Jag träffar många utanför håltagningen och när jag nämner att jag är håltagare kommer många gånger frågan "känner du Bror Österman?". Han var omtyckt av alla och jag aldrig hört Bror säga ett ont ord om någon person utan mer tvärtom. Det hårdaste ord jag hört om någon är att han blivit besviken på den personen.

Han engagerade sig i våra familjeförhållanden, vad våra familjemedlemmar hette, kom alltid ihåg födelsedagar, bjöd in oss på luciakaffe på firman, ställde upp och gjorde specialborr när så behövdes. Han var vår stora mentor ett och enormt stöd för oss. Det var så att man nästan kände honom som en andra far när man var ung och nystartad som håltagare. Bror var den som alltid ställde upp. Jag minns särskilt en fredag när jag var ute och golvsågade. Vid 22:00-tiden gick sågen sönder. Då ringde jag hem till Bror och bad om råd. Den lösningen som blev var att han tog en taxi till Ess-Diam (hade tagit en whisky) och lånade ut en såg så att jag kunde slutföra jobbet på natten till lördag. Det utan att det inte kostade mer än dagshyra. Brors motivering var att du är min kund och om jag tappar kunder säljer jag mindre. En mycket dålig förklaring för en enorm uppoffring.

Stor saknad

Bror lämnar en underbar, snäll och trevlig hustru Lillian (Ingrid). Även hon har fått stå ut med oss original till håltagare, men framförallt haft överseende med att vi har kunnat nå Bror på de mest opassande tider. Bror var den stora entusiasten som ägnade en stor tid på sina uppfinningar och att stötta oss håltagare, men jag tror inte att det varit möjligt utan stöd och överseende av Lillian. Vi är många som har Bror att tacka för våra framgångar och som kommer att sakna honom. En vän, mentor och gentleman har lämnat oss. Personligen känner jag som den person som sent på kvällen ska ta tåget hem och kommer upp på perrongen, där det är folktomt, tittar på tidtabellen och konstaterar att sista tåget har gått.